

A modul szerzője: Lissai Katalin

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

3. ÉVFOLYAM

SZKB_103_06

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek			
			Diák	Pedagógus		
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE						
I/a Beszélgetés						
A	A tanító és a gyerekek előveszik a tárgyat, amelyeket magukkal hoztak, és beszélgetnek róluk: ki milyen tárgyat hozott, honnan származik, melyik népre jellemző stb. Megkeresik a földgömbön vagy a világterépen, hol található az az ország, ahonnan a hozott tárgyak származnak.	Kommunikációs készség	Egész osztály együtt – beszélgetés	Csoportonként egy földgömb vagy világtérkép		
	10 perc					
II. AZ ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA						
II/a Diákkvartett						
A	A gyerekek minden csoportban szétosztják egymás között az A, B, C, D kártyákat. Ismétlő kérdéseket tesz fel a tanító, és megkéri a csoportokat, hogy győződjék meg róla, hogy mindenki tudja-e a választ. A választ a véletlenszerűen kihúzott betűjelű gyerek adja a kisorsolt csoportból.	Közös felelősségvállalás Szóbeli kifejezőképzés Emlékezet	Kooperatív tanulás – diákkvartett	A, B, C, D kártyák A, B, C, D kártyák P1 (A diákkvartett kérdései)		
	10 perc					

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Mi van a borítékban? – puzzle: földrészek					
A	Minden csoport húz egy borítékot. A borítékokban egy-egy földrész feldarabolt képe található: Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália, Antarktisz. A feladat a földgömb vagy az atlasz segítségével a részek összeillesztése, a földrész képének kirakása. A gyerekek az asztalon hagyják a kirakott, felragasztott képet. Minden csoport egyik tagja elmondja, hogy melyik földrészről rakták ki.	5 perc	Közös produktum létrehozása	Kooperatív tanulás – kerekasztal Frontális osztálymunka – csoportbeszámoló	D1 (Földrészek: puzzle) Ragasztó, csoportonként 1 db A/3-as fehér rajzlap, földgömb vagy atlasz P2 (Földrészek: puzzle)
II/c „Képvadászat”					
A	Minden csoport húz egyet az előkészített borítékok közül. A borítékban található utasítások alapján megkeresnek közösen egy másik borítékot, amelyben egy kép található. A képet a megfelelő helyre teszik (arra az asztalra, ahol annak a földrésznek a képe van kirakva, ahová a képen látható ember, állat stb. is tartozik).	10 perc	Térbeli tájékozódás Egymásra figyelés	Csoportmunka	D2 (Képek a borítékokban) P3 (Iránymutatás a borítékok megtalálásához)
B	Minden csoport húz egy borítékot. A borítékban található utasítások alapján megkeresik közösen a képet, kirakják, és a megfelelő helyre teszik.	10 perc	Téri tájékozódás Egymásra figyelés	Csoportmunka	D2 (Képek a borítékokban) P3 (Iránymutatás a borítékok megtalálásához)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Mit tudtam meg?					
A	A csoportok megbeszélik, mit tudnak a kapott kontinensről. 5 perc	Szóbeli kifejezőkézség Türelem Figyelem	Kooperatív tanulás – szóforgó		
B	A csoportok leírják, mit tudnak a kapott kontinensről. 5 perc	Írásbeli kifejezőkézség Türelem Figyelem	Kooperatív tanulás – kerekasztal	6 db írólap	
II/e Visszajelzés					
A	A szóvivő beszámol arról, hogy milyen jellemzőket gyűjtöttek össze, melyik képet „kapták”, egyetértenek-e vele. 10 perc	Szóbeli kifejezőkézség Lényegkiemelés	Egész osztály együtt – csoportbeszámoló		
II/f Kézműveskedés					
A	A gyerekek elkészítenek egy-egy tárgyat, amely az adott földrészre jellemző. 20 perc	Kézügyesség Alkotás öröme Egymás segítése Figyelem	Önálló, illetve csoportmunka		P4 (A tárgyak elkészítésének leírása)
B	A térkép vagy a földgömb alapján minden csoport megfesti a kapott földrész domborzatát. Minden csoporttag választ egy színt (kék, sárga, zöld, barna): mindenki csak a saját színével fest. 20 perc	Kézügyesség Alkotás öröme Egymás segítése Figyelem	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Térképek, atlaszok (csoportonként 1 db) Kék, sárga, barna, zöld tempera, víz, ecset, tálka	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek			
				Diák	Pedagógus		
III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFoglalása, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS							
III/a Visszajelzés, értékelés							
A	A gyerekek megszólaltatják az elkészített csörgőket, a „zenét” tapssal, dobogással, esetleg táncossal kísérhetik. Fontos, hogy mindenki kipróbálhassa a csörgőket, és biztosítsunk lehetőséget a későbbiekben arra, hogy akinek a csoportja nem készített hangszert, az is megtehesse.	Ritmusrészék Együttlét öröme	Közös zene és tánc				
B	Képtárlátogatás – a csoportok figyelmesen megtekintik egymás munkáját. minden csoport mond egy-két mondatot egy másik csoport munkájáról!	Dicséret Társak pozitív megerősítése Kommunikáció	Kooperatív tanulás – képtárlátogatás				
III/b Lezáras							
A	A csoportok megbeszélnek, hogyan tudtak együtt dolgozni, majd az elhangzottakból megosztják a legfontosabbakat az osztállyal.	Szóbeli kifejezőkészség Türelem Figyelem, Lényegkiemelés	Kooperatív tanulás – szóforgó, csoportszóforgó				
B	A gyerekek egy képzeletbeli utazásról beszélgetnek: „Ki hova utazna és miért?”	Türelem Figyelem Szóbeli kifejezőkészség	Egész osztály együtt – beszélgetőkör				
C	A gyerekek megbeszélnek, hogyan érezték magukat a foglalkozáson, mi az, ami tetszett benne.	Türelem Figyelem Szóbeli kifejezőkészség	Egész osztály együtt – beszélgetőkör				

MELLÉKLETEK

P1 A DIÁKKVARTETT KÉRDÉSEI

Miért színesek a térképek?

Tegyétek sorba a legalacsonyabbtól a legmagasabbi: hegység, síkság, dombság!

Mit nevezünk szigetnek és mit félszigetnek?

Milyen fő égtájakat ismertek?

Minek a segítségével állapíthatod meg, hogy merre van kelet?

A térképen merre van észak?

A teremben merre van nyugat?

P2 FÖLDRÉSZEK: PUZZLE

Mind a hat borítékba egy földrész kerül. A földrészek képét a tanító vágja fel 4 vagy 8 darabra.

A végrehajtandó utasítások minden csoportnál megegyeznek.

P3 IRÁNYMUTATÁS A KÉPEK MEGTALÁLÁSHOZ

A tanító készítse el csoportonként, az osztályterem adottságainak megfelelően. Négy utasításból álljon, mindegyiket másik csoporttag „lépje le”, irányítsa (A, B, C, D). A csoporttagok együtt haladnak.

Egy példa:

1. Osszátok szét az A, B, C, D kártyákat!
2. Az ajtótól induljatok!
 - A Lépj észak felé 8 tyúklépést!
 - B Fordulj nyugat felé, és lépj hármat!
 - C Utazz dél felé 4 lépésnyit!
 - D Ha nyugat felé fordulsz, és kettőt lépsz, megérkeztél!
3. Nézzetek körül, hol lehet a boríték (pl. polcon – nem kell elrejteni)!
4. Nyissátok ki a borítéket! Ha tudjátok, melyik földrészhez kapcsolódik, tegyétek rá!
5. Ha elkészültetek, üljetek vissza a helyetekre, és nézzétek meg a földgömbön vagy a térképen, hogy milyen nagyobb folyók, illetve állóvizek (tavak) találhatók a ti földrészleteken!

P4 A TÁRGYAK ELKÉSZÍTÉSÉNEK LEÍRÁSA

Antarktisz

Pingvin hajtogatása: eszközök: fekete-fehér 15 × 15-ös papír
<http://www.jatekhaz.skicc.hu/htmlm/ori/9014pinm.htm>

Ázsia

Sárkány (boszorkánylepcső + sárkányfej): míg a csoport egyik fele a boszorkánylepcsőt hajtogatja, addig a másik 2 diák egy sárkányfejet rajzol egy rajzlapra, majd körbenyírják, és a boszorkánylepcső elejére ragasztják.

Boszorkánylepcső hajtogatása: a krepp-papírból kb. 5 centiméteres csíkokat vágunk. Két csíkot a végénél merőlegesen egymásra teszünk és összetűzzük. Felváltva hajtogatjuk egymásra a két csíkot. Az utolsó hajtásnál összetűzzük és kiengedjük. – Eszközök: krepp-papír, rajzlap, színes ceruzák, olló.

Afrika, Amerika

Csörgők: különböző kisebb flakonokat, dobozokat (kb. félliteres vagy kisebb) meg kell tölteni kb. egyharmadig (egyikbe lehet kicsit

többet vagy kevesebbet) rizzsel, illetve babbal, kinek melyik tetszik jobban. Majd színes krepp-papírral be lehet vonni, krepp-papír szalagokat lehet ráagasztani. – Eszközök: flakonok, krepp-papír, olló, ragasztó. A flakonok helyett készíthetünk festett papírhengereket is.

Tolldíszt is lehet készíteni (Amerika); karton, festék, olló, esetleg sablon kell hozzá.

Ausztrália

Bumeráng: a gyerekek egy kiflialakot rajzolnak a rajzlapra, kivágják, majd feldíszítik. Eszközök: rajzlap, színes ceruzák, olló.

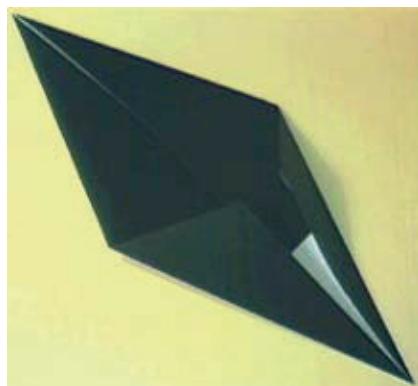
Európa

Tulipán hajtogatása. Eszközök: 5 × 5 cm-es színes papír. Hajtogatás menete: hajtsd átlósan félbe a négyzetet, majd az így kapott háromszög (úgy tartsd, hogy a hajtásvonal legyen alul) két szélén sarkát hajtsd föl! Ragasd egy papírra (a földrészletekre) és rajzolj neki szárat, levelet!
szkb106_13.eps

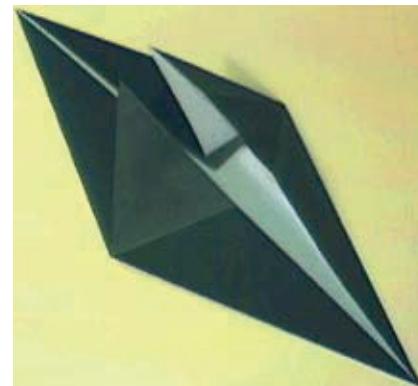
A HAJTOGATÁS LÉPÉSEI

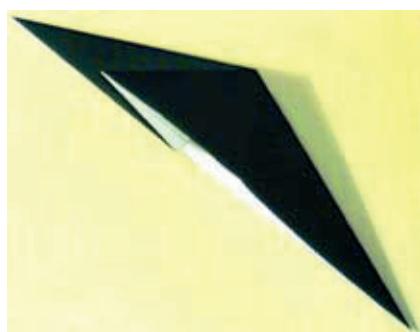
1. lépés

2. lépés

3. lépés

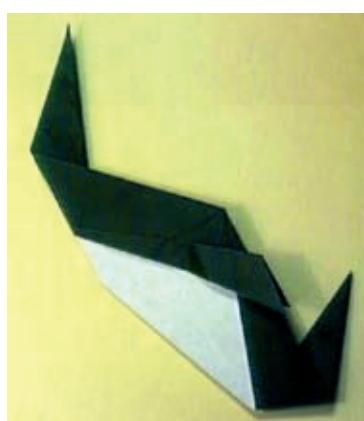
4. lépés

5. lépés

6. lépés

7. lépés

8. lépés

9. lépés